

COSMIN voor kids toolbox voor het meten en bevorderen van de uitvoering van ochtend activiteiten

BA Verhallen¹, LB Mokkink²

¹ Groep 3 Openbare Basisschool Piet Mondriaan, Abcoude, Nederland; ² Afdeling Epidemiologie en Biostatistiek, Amsterdam University Medical Centers, Amsterdam Public Health research institute, Amsterdam, Nederland.

Abstract

Deelnemen aan ochtendlijke activiteiten vergt inspanning voor kleine kinderen. Zowel intrinsieke als extrinsieke actoren proberen de keuze voor activiteiten te beïnvloeden. De COSMIN (Controle in de Ochtend Spel-Monitoring IktiviteiteN) voor Kids (CvK) toolbox is ontwikkeld met als doel het uitvoeren van activiteiten in de ochtenden door kinderen te monitoren en soepeler te laten verlopen, waarbij het kind de mogelijkheid krijg zijn of haar eigen verantwoordelijkheid te nemen.

De CvK toolbox bestaat uit drie stappen: de CvK checklist, het CvK rating system, en het CvK modified GRADING system.

De CvK toolbox kan in de ochtend gebruikt worden om de activiteiten uitgevoerd door het kind te monitoren. Bijeffect van het gebruik van de CvK toolbox is een verbeterde communicatie tussen ouder en kind, en het stimuleert de fantasie en autonomie van het kind.

Introductie

Deelnemen aan dagelijkse activiteiten vergt inspanning. Op 6 jarige leeftijd strijden functionele, praktische en ontwikkelingsactiviteiten om voorrang, zoals spelen, eten, wassen en aankleden. Zowel een intrinsieke als extrinsieke actoren, dat wil zeggen respectievelijk het kind en de ouder, proberen de keuze van activiteiten te beïnvloeden. Met name op ochtenden waarbij een strakke deadline geldt, zoals een schoolbel, kan het uitvoeren en uitgevoerd krijgen van deze activiteiten stress opleveren, zowel bij het kind als bij de ouder.

Om dit proces beter te kunnen activeren (vanuit het extrinsieke perspectief) als te kunnen monitoren (vanuit het intrinsieke perspectief), hebben we de COSMIN voor Kids ontwikkeld. COSMIN staat voor het Controle in de Ochtend Spel-Monitoring IktiviteiteN. In deze studie ontwikkelen we deze toolbox voor individueel gebruik bij jonge kinderen met als doel het uitvoeren van activiteiten in de ochtenden soepeler te laten verlopen, waarbij het kind de mogelijkheid krijg zijn of haar eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Methode

In een trial-and-error design is de tool ontwikkeld in nauwe samenwerking tussen moeder (LM) en kind (BV), waarbij beiden een van de perspectieven vertegenwoordigd. Daarnaast hebben we het stappenplan afkomstig uit de bestaande COSMIN methodology voor het uitvoeren van systematische reviews naar meetinstrumenten gebruikt.

Een pilot studie is uitgevoerd om de relevantie, volledigheid en begrijpelijkheid vast te stellen van de toolbox. Hierbij werd gevraagd zo veel mogelijk feedback te geven op het ontwerp van de toolbox.

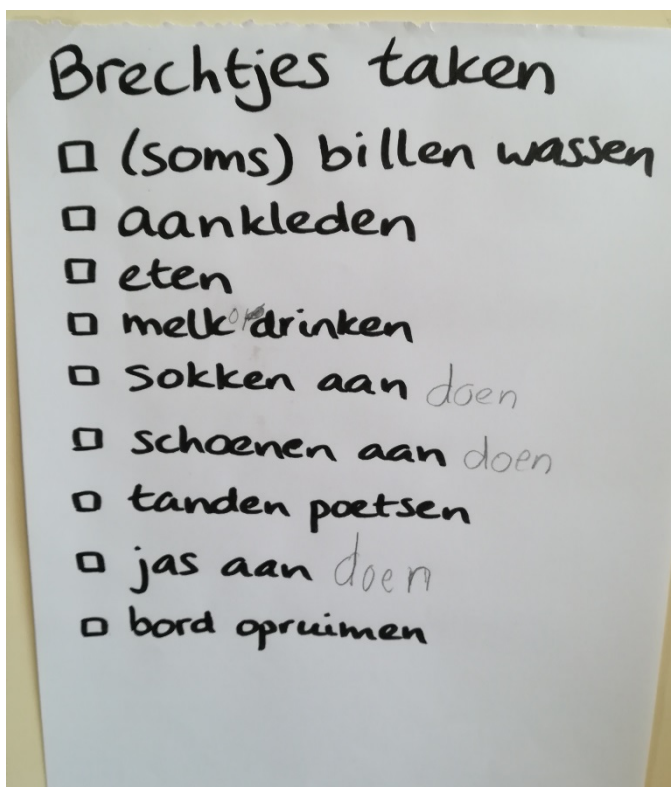
Resultaten

De COSMIN voor kids (CvK) toolbox bestaat uit drie stappen: 1) CvK checklist om te bepalen 'what to do'; 2) het CvK rating system vast te stellen 'what was done'; en 3) CvK modified GRADING system voor 'how to draw conclusions'. Hieronder worden de drie stappen uitgelegd.

1. CvK checklist

Het eerste deel van de CvK toolbox bestaat uit de CvK checklist. Deze bestaat uit 8 items (zie Tabel 1), die als leidraad voor kind en ouder fungeren. De 8 items zijn bepaald tijdens een discussie sessie met beide auteurs. In een pilot studie bij een 8 jarige vrijwilliger bleek dat de inhoud van deze items makkelijk en vrijelijk aangepast kunnen worden om er een kind-centered tailored-based checklist van te maken. Ook kan het aantal items aangepast worden, mocht dat wenselijk zijn in specifieke situaties. Wij raden aan om onder de 10 items te blijven, en bij zeer jong kinderen onder de 6 items. In de pilot test waarbij een tailored-based checklist uitvoerig werd besproken (zie Table 1) bleek dat de items relevant gevonden worden, en dat item 8 (bord opruimen) beter naar boven in de lijst verplaatst had kunnen worden, zodat de volgorde van items logischer wordt. Ook zijn er enkele suggesties voor verbetering van de formulering van items gedaan om de begrijpelijkheid te verbeteren (zie Tabel 1).

Tabel 1. COSMIN voor Kids checklist voor Brechtje Verhallen

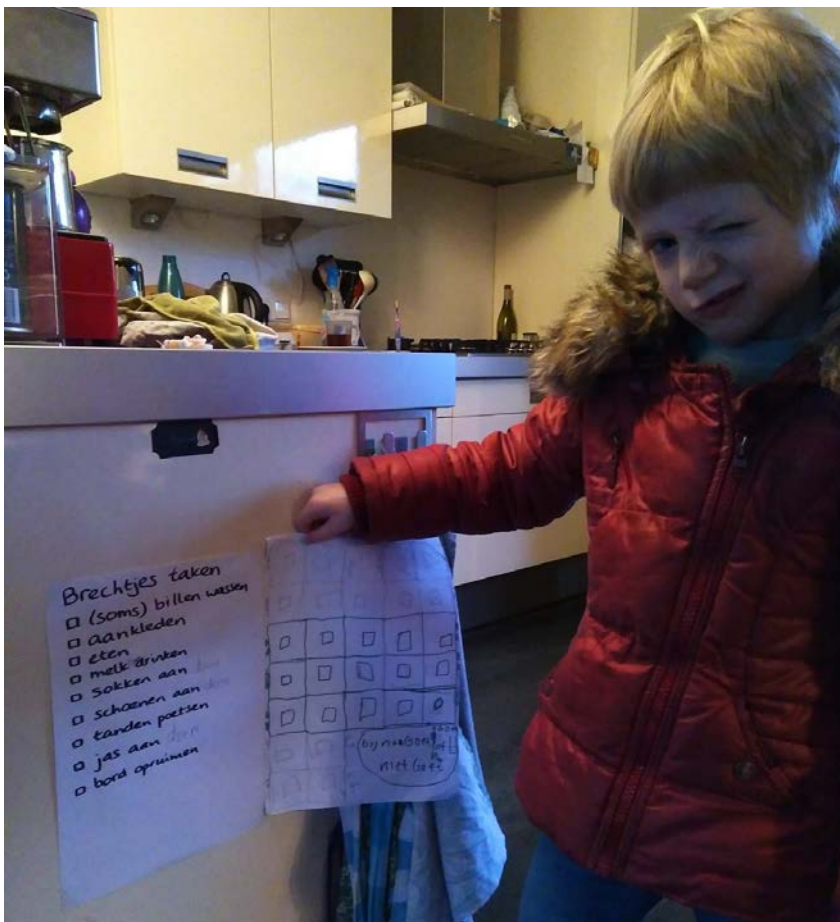

Ook hebben we discussie gehad over de werkwoordtijd die aanbevolen dient te worden. Tegenwoordige tijd heeft als voordeel dat het duidelijk is voor het kind dat een activiteit verwacht wordt. Voltooid verleden tijd heeft als voordeel dat het zo gescoord wordt, indien de

activiteit gedaan is. In discussie tussen ontwikkelaars en pilot tester hebben we besloten om vanuit het kind te schrijven, en dus in de tegenwoordige tijd. We verwachten dat de ouder in staat is het item in het hoofd te begrijpen als voltooide tijd.

2. CvK rating system

Per dag wordt het kind gescoord per activiteit. Elke activiteit kan worden gescoord met 'gedaan' (check), 'bijna goed', of 'niet gedaan of na minimaal 5 keer moeten vragen' (cross). In principe moet elke activiteit doorlopen worden, hoewel er uitzonderingen zijn. Bijvoorbeeld, als het kind de melk niet opdrinkt, wordt de beker water die reeds was ingepakt om mee naar school te nemen leeg gegooid, de melk wordt er in over geschonken en aangevuld tot net onder de rand. Op het formulier CvK rating system (zie Figuur 1) kan gekozen worden voor de symbolen 'check' en 'cross'; of voor de letters a (goed gedaan), l of b (bijna goed gedaan) of n (niet goed gedaan/meer dan 5 waarschuwingen).

Figuur 1. De COSMIN voor Kids toolbox in de praktijk; links de CvK checklist, recht het CvK rating system met CvK grading system geïntegreerd.

Het CvK rating systeem bestaat uit vakken waar deze scores ingevuld kunnen worden. Aan de randen staan cijfers die naar het item uit de CvK checklist verwijzen. De vakken zijn zo geplaatst dat bij het invullen van de wel of niet gedane activiteiten een cirkel vormig patroon ontstaat. Dit kan het kind per periode (zie hieronder) flexibel aanpassen. Ook kan er daarbij gekozen worden voor een kleuren patroon, stickers of hartjes.

3. Modified CvK grading system.

Om tot een eind oordeel te komen over de uitvoering van de ochtend activiteiten over een bepaalde periode wordt een modified GRADE procedure aangehouden. Deze stap is ook enigszins flexibel in te vullen. Door de gebruikers worden vooraf enkele afspraken vastgelegd, over de duur van de periode (bijvoorbeeld 2 weken tot 2 maanden), en de hoogte van de beloning. Een voorbeeld zou kunnen zijn, dat als het merendeel van de dagen een a of check hebben gescoord, een cadeautje van 7,- uitgekozen mag worden in een (speelgoed) winkel naar keuze; wanneer het merendeel van de dagen een l of b heeft gekregen het bedrag wordt verlaagd naar 5,-; wanneer tenminste op elk item minimaal 1 keer een check of a is scoort in de afgesproken periode, maar er niet wordt voldaan aan de criteria voor 7,- of 5,- euro, mag de beloning 3,- kosten; in alle andere gevallen wordt de periode met ten minste 2 weken verlengd.

Nadat een periode is afgesloten met de beloning kan opnieuw gestart worden. Hierbij kan overlegd worden tussen ouder en kind of de items uit de checklist het zelfde blijven of dat er iets makkelijkere of juist iets uitdagender items gekozen worden. We raden aan om dit bij het ingaan van elke nieuwe periode te blijven bepalen, om zo een Checklist te kunnen aanbieden die kind-centered is en tailored op de opgedane leermomenten van de vorige periode.

Discussie

In deze studie hebben we de COSMIN voor Kids toolbox ontwikkeld; een drie-stappen systeem voor het activeren en monitoren van de activiteiten van het kind in de ochtend. Dit is een kind-gecentreerd en op-maat te maken systeem, dat ook ingezet kan worden op andere dagdelen, zoals de middag of de avond. Met name in situaties waarin een aantal routine matige activiteiten moeten worden uitgevoerd en waarbij je de zelfstandigheid van het kind wil bevorderen, en tegelijkertijd de gezelligheid van de situatie wil behouden of zelfs verhogen, is dit een geschikte tool om in te zetten.

Bij het ontwikkelen van de CvK toolbox zijn we begonnen met de CvK checklist, om per dag de activiteiten te kunnen evalueren of monitoren. Hiermee kan het worden gebruikt als uitkomstmaat. Door de doorontwikkeling van de CvK - dwz het ontwikkelen van het CvK rating system en de toepassing van een modified GRADe approach om tot een eindoordeel te kunnen komen - is het ook een interventie geworden, waarbij het leren door het kind van het gewenste gedrag voorop staat.

Inmiddels hebben we enige ervaring opgedaan met het gebruik van de CvK toolbox. Stap 1 bevorderde de communicatie tussen moeder en kind, en leidde ook tot meer begrip en een goede houvast voor het kind. Omdat BV reeds kan lezen hebben we besloten om de items uit te schrijven. Voor jongere kinderen zou er ook met pictogrammen gewerkt kunnen worden. Via diverse websites zoals <https://thenounproject.com> kunnen voorbeelden verkregen worden. We hebben de checklist op een plek opgehangen die duidelijk zichtbaar is vanaf de plek aan de ontbijttafel waar het kind zit. Hierdoor wordt het kind vanzelf herinnerd aan de gemaakte afspraken, en verwachtingen omtrent goed gedrag.

Door deze structuur van aanbieden van activiteiten wordt het kind in de gelegenheid gesteld zijn of haar eigen planning te bepalen. De autonomie van het kind wordt hierbij vergroot, wat een positieve bijdrage is aan de ontwikkeling van een kind en de gezelligheid aan de ontbijttafel. Door de precieze uitwerking van het rating systeem aan de fantasie van het kind over te laten, wordt daarmee de creativiteit van het kind geprikkeld. Zaak als ouder is om je hier zo min mogelijk mee te bemoeien. En dit zelfde geldt voor het opstellen van de precieze criteria voor GRADING, als ook het uitkiezen van de beloning. Hoewel wij daar een regel aan hebben toegevoegd, dat het gekozen speelgoed geen rotzooi zoals slijm mag zijn, of mag aanzetten te geweld jegens anderen, zoals nep geweren, met uitzondering van waterpistooltjes.

Een beperking aan deze studie is dat het ontwikkeld is door één ouder-kind paar, en in slechts 1 kind is gepilot test, dat 2 jaar ouder was. Omdat de systematiek zich bewezen heeft in andere context, zoals systematische reviews van diverse soorten studies, hebben wij vertrouwen in deze toolbox.

Gezien de tailored-based structuur van de toolbox is het moeilijk verder onderzoek te doen naar de kwaliteit van het instrument, omdat de inhoud per situatie aangepast dient te worden, en elk kind een eigen toolbox dus ontwikkeld. Onderzoek naar de kwaliteit zou als interventie

studie opgezet kunnen worden, waarbij bijvoorbeeld zaken als ontwikkeling, autonomie, gezelligheid en creativiteit als uitkomstmaten gemeten kunnen worden om een conclusie te trekken over het gebruik van het instrument.

Acknowledgements

Wij willen Myrthe Verhallen bedanken voor haar participatie in de pilot studie.

Conflicts of interest

None declared